

Pr Helmen Kütt
sotsiaalminister

Hr Urmas Kruuse
tervise- ja tööminister

Dr Tiiu Aro
Terviseameti peadirektor

25.06.2014

Eesti Arstide Liidu ja arstlike erialaseltside pöördumine seoses väljaspool Euroopa Liitu kvalifikatsiooni omandanud eriarstide Eestis registreerimisega

Terviseamet on korduvalt väitnud, et kolmandate riikide arstide kutsekvalifikatsiooni tunnustamisel ja eriarstina registreerimisel võimaldab seadus Eestis kehtivast residentuuri kestusest lühemat eriarstiõpet korvata erialase töötamisega ja ebapiisava erialase väljaõppeta arste ei ole vaja suunata Tartu Ülikooli juurde sobivustestile.

Arstide liit tegi 09.04.2014 õiguskantslerile avalduse, milles palusime hinnangut, kas Terviseameti seisukohad ja tegevus välisriigis kvalifikatsiooni omandanud eriarstide kvalifikatsiooni vastavuse võrdlemisel Eestis nõutava eriarsti kvalifikatsiooniga ja nende registreerimisel tervishoiutöötajate registris eriarstina vastavad seadusele. Samuti soovisime seisukohta, millistel tingimustel võib Terviseamet Eesti tervishoiutöötajate registrisse kandmiseks nõuda välisriigis kvalifikatsiooni omandanud eriarstilt sobivustesti sooritamist Tartu Ülikooli arstiteaduskonna juures.

Õiguskantsler leidis 04.06.2014, et Terviseameti tervishoiuteenuste korraldamise seaduse ja välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seaduse vastavate sätete tõlgendus kolmanda riigi eriarsti kutsekvalifikatsiooni tunnustamise osas ei ole õigusaktidega kooskõlas ja Terviseamet on arstide liidule kehtiva õiguse kohta selgitusi jagades õigusnorme ekslikult tõlgendanud.

Õiguskantsler selgitas, et TTKS §-st 30 ja selle alusel antud sotsiaalministri 24.11.2008 määruse nr 71 „Välisriigis omandatud kvalifikatsiooni Eestis nõutava kvalifikatsiooniga võrdlemise kord“ § 4 lõikest 2 tuleneb ühemõtteliselt, et kolmanda riigi eriarsti kvalifikatsioon loetakse vastavaks Eestis omandatud kvalifikatsiooniga ja isik võib Eesti Vabariigis töötada eriarstina kui ta:

- 1) on läbinud arstiõppe, mis vastab ülikooliseaduse § 29¹ lõike 5 ja rakenduskõrgkooli seaduse § 15 lõike 6 alusel Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud arstiõppele esitatavatele nõuetele,
- 2) on läbinud eriarstiõppe, mis vastab Tartu Ülikooli seaduse § 7 lõigete 2 ja 5 alusel kehtestatud residentuuri nõutavale kestusele ja
- 3) on registreerimistaotluse esitamisele eelnenud viie aasta jooksul vähemalt kolm järjestikust aastat töötanud eriarstina.

Kui kvalifikatsioon ei ole vastav, s.t nimetatud kolm tingimust pole täidetud, tuleb nähtuvalt sotsiaalministri 24.11.2008 määruse nr 71 „Välisriigis omandatud kvalifikatsiooni Eestis nõutava kvalifikatsiooniga võrdlemise kord“ § 3 lõikest 4 teha sobivustest.

Eesti Arstide Liit ja erialaseltsid tunnevad muret, et tegemist võib olla patsiente ohustava olukorraga, sest Terviseamet on võinud eksliku seadusetõlgenduse tõttu registrisse kanda ja tööle lubada piisava väljaõppeta ja kontrollimata kvalifikatsiooniga arste. Kuna Eestis eriarstidena registreeritud arstid saavad õiguse töötada kõigis Euroopa Liidu liikmesriikides, siis on probleemi käsitletud ka Euroopa Eriarstide Ühendus (UEMS).

Õiguskantsler ei pidanud võimalikuks hinnata, kas Terviseameti senine tegevus kolmandatest riikidest tulevate eriarstide registreerimisel vastab seadustele, kuna arstide liit ei esitanud andmeid registreerimisel esinenud konkreetsete rikkumiste kohta. Arstide liidul niisugused andmed puuduvad, kuna tervishoiutöötajate registri avalikes andmetes ei ole teavet registreerimise aja ega kvalifikatsiooni omandamise või selle tunnustamise aluste kohta.

Terviseamet teatas oma kodulehel 13.02.14, et alates 2003. a on Eesti tervishoiutöötajate registrisse kantud 140 arsti, kes ei ole oma kvalifikatsiooni omandanud Tartu Ülikoolis ja neist 99 on omandanud oma hariduse endise NSVL koosseisu kuulunud riikides.

Palume Terviseametil esitada Eesti Arstide Liidule ja erialaseltsidele nende arstide kohta järgmised andmed: nimi, arstikood, eriala, registreerimise kuupäev, töökoht Eestis, eriarsti kvalifikatsiooni omistanud asutuse nimetus ja väljaõppe kestus, eriarstina töötamise kestus registreerimisele eelneva 5 aasta jooksul, registreerimise alus – kutsekvalifikatsiooni tunnustamine esitatud dokumentide alusel, kohanemisaja või sobivustesti läbimine.

Palume sotsiaalministril teostada järelevalvemenetlused ja selgitada välja, kas kolmandatest riikidest Eestisse saabunud ja eriarstidena registreeritud arstide registreerimine on toimunud vastavalt seadustele, ja teavitada järelevalvemenetluse alustamisest ning tulemustest Eesti Arstide Liitu ja erialaseltsi.

Lisaks teeme ettepaneku kehtestada väljaspool EL riike kvalifikatsiooni omandanud arstidele registrisse kandmiseks eesti keele oskuse nõue ja täiendada sotsiaalministri määrust nr 42, lisades tervishoiutöötajate registreerimisel esitatavate dokumentide hulka eesti keele oskust tõendav dokument.

Sama ettepaneku tegime esimest korda 2012.a märtsis toonasele sotsiaalministrile Hanno Pevkurile.

Arstide liit on Keeleinspeksioonilt saanud järgmise seisukoha: „Eesti keele arengukava 2011-2017 näeb ette, et tööloa saamine (arstide puhul registrisse kandmine) tuleb siduda nõutaval tasemel eesti keele omandamisega, kohustusliku keeleõppe läbimisega või keeleõppes osalemisega. Eesti riik on keeleseaduse alusel kehtestanud arstidele keeleoskuse nõude, kuid kui samal ajal on teiste õigusaktide alusel võimalik kanda tervishoiutöötajate registrisse isikuid, kes eesti keelt ei oska, siis sellega on oluliselt takistatud keeleseaduses sätestatud keeleoskuse nõude täitmine. Seega tuleks kaaluda sotsiaalministri määruse nr 42 täiendamist, et lisada nõutavate dokumentide hulka ka keeleoskust tõendav dokument või vähemalt dokument keelekursustel osalemise kohta.“

Palume vastust, millal esitab Terviseamet küsitud andmed; millal algatab sotsiaalminister vajalikud järelevalvemenetlused; samuti vastust ettepanekule kehtestada kolmandate riikide arstide registreerimisel eesti keele oskuse nõue.

Lisad:

1. Terviseameti selgitus EAL-le 07.03.2014;
2. EAL avaldus õiguskantslerile 09.04.2014;
3. Õiguskantsleri vastus 04.06.2014

Lugupidamisega

Andres Kork
Eesti Arstide Liit

Indrek Rätsep
Eesti Anestesioloogide Selts

Vallo Volke
Eesti Endokrinoloogide Selts

Ago Kõrgvee
Eesti Erakorralise Meditsiini Arstide Selts

Helgi Kolk
Eesti Geriaatrite Selts

Mait Altmets
Eesti Infektsioonhaiguste Selts

Ago Kõrgvee
Eesti Kiirabi Liit

Jüri Teras
Eesti Kirurgide Assotsiatsioon

Heldi Kase
Eesti Kohtuarstide Selts

Karel Tomberg
Eesti Laborimeditsiini Ühing

Annika Volke
Eesti Naha- ja Suguhaiguste Arstide Selts

Made Laanpere
Eesti Naistearstide Selts

Mai Rosenberg
Eesti Nefroloogide Selts

Kadri Putnik
Eesti Onkoloogide Selts

Diana Ingerainen
Eesti Perearstide Selts

Andres Lehtmets
Eesti Psühhiaatrite Selts

Aadu Simisker
Eesti Radioloogia Ühing

Kaja Elstein
Eesti Taastusarstide Selts

Armin Heiman
Eesti Traumatoloogide-Ortopeedide Selts